

podajo, resnica pa in pravica je Božja reč in le za to se vojskuje pravični človek, akoravno bi se k temu z očitno prisego zavezal ne bil.

Ce je tedaj Božja previdnost sklenila, de bo po povelji presvitljiga Cesarja kedej treba s temi banderi v vojsko iti, se boste, zvesti današni prisegi, vneti od visociga poklica in v polni zaupljivosti na vsigamogočniga Bogá, ki resnico in pravico varje, v brambo postavili sovražnikom našiga cesarstva, in zedinjeni s tolikimi avstrijskimi vojaki, nasprotnike odgnali, de ne bojo poceptali setev rodovitniga polja, ne pokončali sadú težko pridobljeniga in težko ohranjeniga mirú, ne ropali poslopij mirniga mestnika in kmeta, in de jima ne bodo žugali z ropanjem, požiganjem in pobojem.

Ranjki Cesar Franc Pervi, nepozabljiviga spomina, So v Svoji poslednji volji Svoji zvesti vojni očitno zahvalo naznanje dali za vse prizadevanje, s katerim je obvarovala slavo avstrijskiga samooblastva. Večiga počastenja si pač nobena vojna želeti ne more. Ce tudi slavnih del tega regimenta v poprejšnih časih v misel nevezamo, je že dovolj le tega opomniti, kar je on v poslednjih vojskah in posebno pri Aspernu in Vagramu in pri zadnji osvobodivni vojski, za povišanje avstrijskiga orla pripomogel in za ktere dela je zahvala ranjiga Cesarja gotovo tudi temu regimentu veljala, kteriga zdej z veseljem Svojiga imenujemo in na kteriga pomoč se s polnim zaupanjem zanesemo, ko bi vtegnila kedej sovražna roka boj žugati našimu Cesarju, naši domovini.

Mi pa, kterim po svojim poklicu in stanu ni pripušeno deležnim biti del, h kterim ste se Vi danes z prisego zavezali, mi Vam, visokočasteni Gospodje! za terdno in očitno obljubimo, de bomo tudi mi, ako Vam pride v boj se podati, zvesto vse svoje dolžnosti spolnovali in radovoljno vse storili, kar bodo milostljivi Cesar v tacih zadevah od nas potrebovali. Povsod Vas bojo naše goreče vošila spremljale; spremljala Vas bo vedno naša molitev, de bi Vas vsigamogočni Bog, iz kteriga izvira vsa človeška moč, navdal s serčnostjo in potepeljivostjo v vsih težavah, de bi Vam vterdil stanovitnost in pogumnost v nevarnostih, de bi Vas varval pod brambo teh novo-blagoslovljenih bander, in po junaško premagani vojski nazaj pripeljal k nam, ki Vas bomo z veseljem in hvaležnim sercam sprejeli varhe in osetnike svoje domovine, in Vam v prijazni sprijemi očitno pokazali, kakó močno krepke vojake spoštujemo, in kakó njih junaške dela čislati vémo!

Urno, kaj je noviga?

(Nova čudopolna najdba.) Veliko naših bravecov vé, de je neki Francoz, Dagêr (Daguerre) po imenu, pred nekimi leti pripravo najdel, po kteri se zamorejo brez obrazárja (málarja) samó s pomočjo sončne svetlobe razne podobe krajev, vodá, drevés, človekov, živine in vsake druge reči v malo minutah izdelati. Sončni žarki vtisnejo podobo, ktero obraziti hočemo, na umetno napravljeno proti sončnim žarki grozno občutljivo plošo, in ko bi mignil, je podoba narejena.

Ravno ta bistri mož je pa zdej še imenitniši reč najdel, namreč rastljivost drevés takó pognati, de v malo letih tako visokost in debolost dosežejo, kakoršno bi sicer po náturni rasti komej v 100 letih doseči zamogle. Dagêr k temu cilju in koncu korenino mladiga drevesca nekoliko nareže in nekaj kapljic neznaniga soka v zarezo vlije, ki ima čudno moč, rastljivost drevés vspešiti. Ta sok korenino na vseh straneh tako oživi, de drevó začne čudo naglo rasti. Vpričo veliko ljudí je Dagêr to

skušnjo pri nekim drevescu naredil, ki je že v treh mescih navadno visokost in debelost eniga leta prekosilo. — Če se bo ta najdba poterdila, bomo povsod, kjerkoli bomo hotli, drevés izredili, de bo kej! Kér pa po Dagêrovi najdbi drevesa morajo bolj poredkama vsajéne biti, de zamorejo korenine potrebniga živeža iz zemlje dobiti, pravijo zvedeni kmetovavci in boršnarji, de bojo k nagli rasti persiljene drevesa tudi kmalo vsahnile. — Per vsim tem nam nova Dagêrova najdba vunder veliko koristniga obeta, po kteri bomo zamogli, v kratkim času lepe verte napraviti, gojzde pomnožiti, razne pota z drevési olepsati, i. t. d. Kaj vunder človeški um zamore!!

(Nov slavjanski letnik). V Zagrebu bo za prihodnje leto na svitlo prišel: „Obći Zagrebački kalendar. G. Slavoljub Verbančić je urednik, g. Lavoslav Župan pa izdatelj tega velciga letnika (pratike), ki bo na 40 polah v mescu Listopadu na svitlo prišel in se bo tudi v Ljubljani v knjigarnici žl. gosp. Kleinmajera na prodaj dobival. Oglas tega letnika takóle govori: „Razdeljena ce pako biti knjiga naša na sledeća 6 odséka: I. a) Kalendar katolički, pravoslavni, protestanski, židovski, muhamedanski; proložen bilježnicom za dohodke i troškove. b) Razna izjasnjenja zvezdoznanska (astronomička i t. d. II. a) Zašto se zove ova knjiga kalendar? b) Rodoslovje vladajuće austrijske obitelji. c) Imenik (Schematismus) sviuh duhovnih, dáržavnih i vojničkih oblastih kraljevinah Hárvatske, Slavonske i Dalmatinske, ovamo razumévajuć i granicu. d) Kratki geografičko-štatistički pregled u obće čele Europe, napose pako pokrajinah po našem narodu naseljenih i t. d. III. a) Razni pésnički proizvodi, ponajviše pésme narodne, junačke i šaljive. b) Basne i pripovédke stranom izvorne, stranom prevedene. i t. d. IV. a) Čártice iz dogodovštine domaće sa slikami. b) Nekoje mane i nedostatci našega prostoga naroda i zajedno način, kako bi se mogli iztrébiti. c) Kakó bi valjalo narodne škole ustrojiti i urediti. d) Néšto o našoj domačoj literaturi i pravopisu. e) Smésica i t. d. V. a) Članci gospodarstveni sa slikami. b) Kako bi se materialno stanje našega seljanina popraviti moglo. c) Šta bi valjalo činiti, da se u nas tãrgovina unaprédi. d) Koja je razlika izmedj mēnicah (Wechsel) i navadnih obvezah (Obligatori-ah)? — Na što se ima paziti pri mēnicah? e) Domaći lékar i t. d. VI. a) Sajmi domaći i poglavitii u Ugarskoj i Austrii. b) Skrižaljke za kamate i ostale domaće poslove. i t. d.“

Znajdba vganjke v poprejšnjim listu je:

O g e l.

Današnjemu listu je perložen list Nr. 14 perdjan.

Žitni kup.	V Ljubljani		V Krajnju	
	11. Kozoperska.		6. Kozoperska.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domaće	1	39	1	42
1 » » banaške ...	1	49	1	54
1 » Turšice	1	12	1	12
1 » Soršice	1	24	1	27
1 » Réži	1	16	1	25
1 » Ječmena	—	—	—	—
1 » Prosa	1	3	1	6
1 » Ajde	—	—	1	—
1 » Ovsa	—	42	—	44

PERLOSHEN LIST № 14,

h 42. listu kmetijskih in rokodelskih Noviz.

1845.

Kdor sheli, kako osnanilo v perloshenim listu natifniti in Novizam perdjati, plazha sa *vsako verstizo* 3 kr., zhe osnanilo le *enkrat* natifniti da; *dvakrat* 4 kr. in *trikrat* pa 5 kr.

(32.)

Vishe

(2)

sa perve bukvize gospod Potozhnikovih pesem zhveteroglasno postavljene od gosp. Gr. Riharja

fo na svitlo prifhle; se dobre pri Lerherju in Kremsharju, ali pa tudi v Sh-Miklavshki meshnarii v Ljubljani, in veljajo vesane 1 goldinar in 40 krajzarjev.

Kup vish sa druge bukvize je ponishan na 1 gold. 30 kr.; kdor oboje vkup vsame, jih dobi sa 3 goldinarje.

Kar fo she sdavnaj umetni organisti in pevzi sheleli, de bi se lepe, po zeli desheli she snane, pa vender femtertje hudo pokashene vishe natifnjene dobile, to je sdaj spolnjeno. Na fhtiri glasove, to je: na sopran, alt, tenor in bas fo postavljene, ker je petje na fhtiri glasove nar bolj popolnoma in nar lepshi petje, in f tem je utresheno tistim organistam, kateri imajo surjene pevze in pevke, de snajo faj nekoliko is not peti. Po tistih zerkvah pa, kjer tazih pevzov nimajo, naj pojejo le na en glas, ali faj na dva, in vsak imena vredin organist mora faj toliko snati orglati in peti, de si bo is teh natifnjenih vish snal potrebne glasove isbrati, in pevze in pevke peti nauzhiti.

(33.)

Pri Janesu Giontini,

(2)

bukvarju v Ljubljani Nr. 237 na velikim tergu fo nasledne bukve na svitlo prifhle in fo na prodaj:

Volkmera, Leop., Fabule in Pesmi. Spravil in f kratkim Volkmerovim shivljenjem na svetlo dal A. J. Murko. V Gradzi, vesane veljajo 15 krajzarjev.

Navuk v peldah. Lepe sгодbe in korifne povesti sa otroke od P. Ilga Jaifa. S kipom. V Gradzi, vesane veljajo 16 krajz.

Dogodivšine Štajerske Zemlje. Z posebnim pogledam na Slovence. Spifal Ant. Kreml. V Gradzi 1845, vesane veljajo 2 gold.

Sveti krishov pot, ali premishljevanje britkiga terpljenja in smerti nashiga Gospoda Jesufa Kristufa. V Gradzi, vesane veljajo 14 krajz.

Male molitne bukvize sa katoljshke kristjane s lepimi molitvami za jutro, sa vezher, k sveti mafhi, k spovedi in obhajili, s litanijami, in drugimi molitvami. V Gradzi, v papirji vesane 8 krajz.

Kdor jih dvanajst fkupej vsame jih dobi sa 1 gold. 24 krajz.

Bukve od porodne pomozhi sa porodne pomozhnize na kmetih. Spifal Dr. J. N. Kömm v Gradzi, 1840, veljajo 1 gold. 20 krajz.

(34.)

Jes imam na prodaj.

(2)

Kratke pridige na vse nedelje in svetke zeliga leta. Vkukspravljene in vundane od Antona Kremplna, fajmoshtra per sv. Trojizi male Nédle sdol Rodgona. Pervo in drugo leto v treh rasdelkih vfako. — V Gradzi. 1839.

„Zhlovek ne shivi ob samim kruhu, temuzh od vsake besede, ktera is ust boshjih pride. (Mat. 4.) Te besede fo postavili rajniki gospod fajmoshtr Anton Kreml sa vvod svojih pridig, polnih poboshnosti in boshjiga duha. Pridige tako uzheniga in modriga moshá dalje priporozhevati, bi mende bravzam *teh noviz* pazh nepotrebno bilo, ker fo jim rajniki gospod s svojim pisanjem tudi is nashih noviz snani. Prifstavit pa moramo, de poboshnim Slovenzam sa poboshno branje in premishljevanje ob nedeljah in prasnkih lepshih bukev ne moremo priporozhiti.

Dveh lét pridige v enim svesku svesane po 1 gold. 20 krajz. ne bodo predrage.

Povabim tadaj zhaftitljivo duhovshino in vse poboshne Slovenze jih pri meni kupiti.

Janes Giontini,
bukvar v Ljubljani.

(34.)

Bukvovezarsko oznanilo.

(2)

Ker me je Ljubljanska mestna gosposka v red svojih rokodelov vzela, se bom na svetiga *Luka* dan iz *Krajnja*, kjer sim že več let bukve vezal, v *Ljubljano* preselil, torej se vsim tistim, ki so me v mojim rokodelu v *Krajnju* podpirali, zato odkritoserčno zahvalim, in jih prosim, de bi mi še zanaprej tudi v *Ljubljani* dela naklonovali. Bukvovezavnico bom imel v *slonovih ulicah* blizo *Franciškanarjev* v 4. štacuni, kjer bom tudi razne druge reči izdeloval, ktere v rokodelstvo bukvovezov sežejo.

Z tem oznanilam se tedej priporočim vsim častitljivim duhovnim gospodam in vsim tistim, ki bukvovezarskih izdelkov

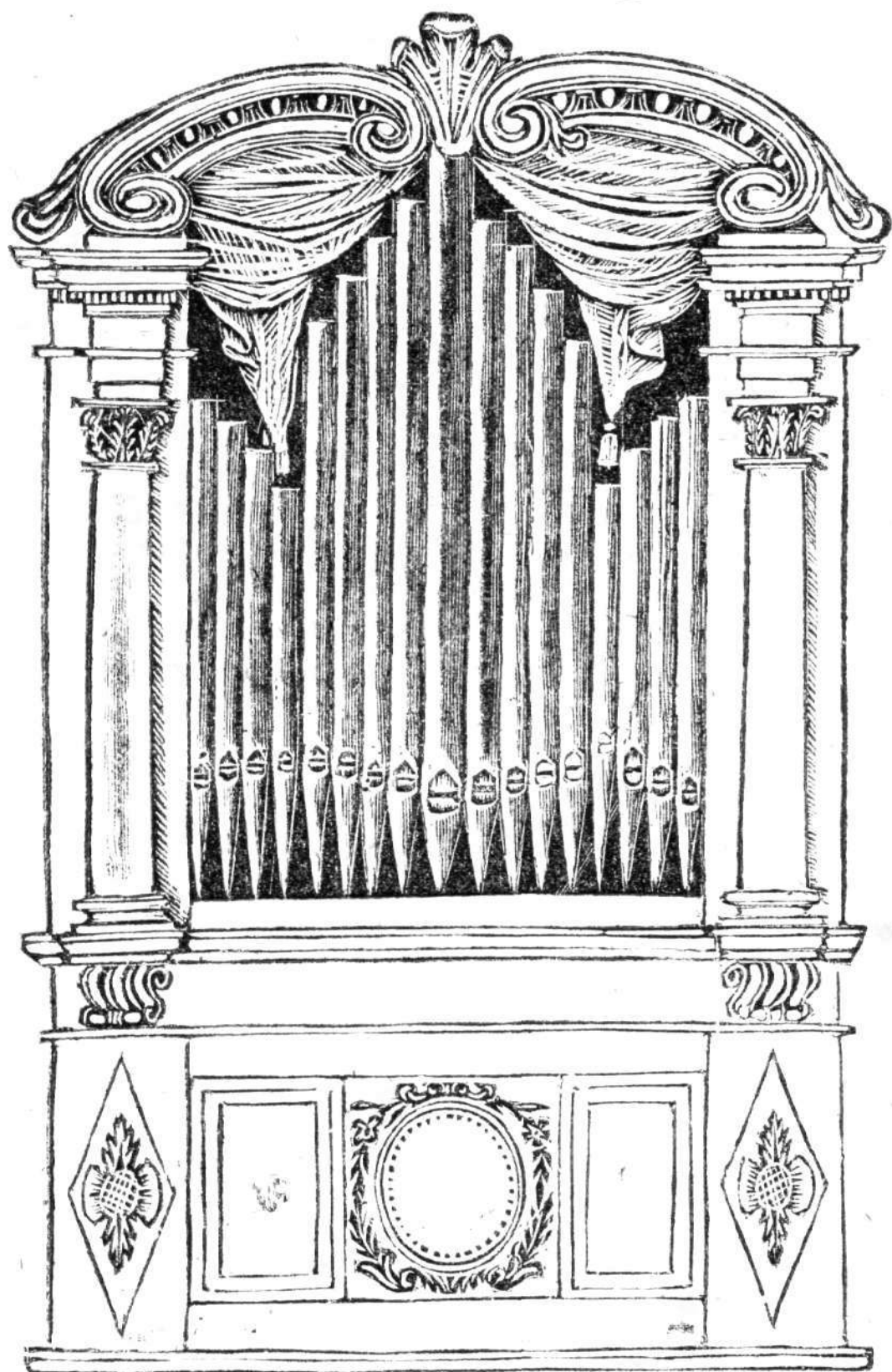

potrebujejo, in jim obljubim, de bojo pri meni dobre in lične izdelke, in kar bo le moč, po majhni ceni, dobivali. Med drugimi rečmi se bo v moji bukvovezavnici tudi vse sorte *pisarskih bukev* dobivalo, kakor tudi mnogoverstnih *molitevskih bukev* i. t. d.

Neutrjen si bom prizadeval tudi v Ljubljani z ličnim delam in majhno ceno dobro ime svoji delavnišnici ohraniti.

Franc Tomas, bukvovez.

(35.) **Cerkovne orglje.** (2)

Visoko častitljivim duhovnim gospodam in cerkovnim ključarjem se vpervič práv lepó zahvalim, de so mi s pridnim naročilam orgelj skozi 26 let veliko zaslužka naklonili. Zaupanje, ki so ga skozi tolikanj časa na-me stavili, si bom tudi prihodnjič prizadeval prihraniti z dobrim izdelovanjem orgelj, kakoršnih umetni današnji čas tirja. 65 orgelj do zdej po cerkvah naše in bližnih škofij v božjo čast póje, ki sim jih jez naredil; veliko družih sim pa tudi popravil. Ker vedno z časam in z novimi znajdbami naprej hitim, brez bahanja tudi lahko rečem, de se moje orglje med nar boljši izdelke šteti zamorejo; les je, kar je nar bolj mogoče, posušen, in tudi vsa druga priprava je nar boljši sorte. Tega se bo lahko vsak sam prepričal, kdor bo mojo delavnišnico obiskal, kjer so ravno zdej dvoje nove orglje na ogled, in ene druge pa na prodaj postavljene z 9 in 12 registri in pedalam vred.

Peter Rumpel,
mestni orgljar v Kamniku.

(36.) **Osnanilo.** (2)

Zhaftno Ljubljansko méstno poglavarstvo mi je privoljenje dalo, podóbfhine v jéklo in bakro (kufér) vresane natiskati. Priporožim se tadaj všim, kteri tazih dél potrebujejo, posebno zhaftitljivim duhovnim gospodam, s mnogimi podóbfhinami svetnikov mnogoterih barv; práv po zéni she tudi narrejene prodajam.

Tudi narozhíla sa jeklene in bakrene plofhe prejémlem, ktere od nar umetnejših mojstrov na Dunaji, v Pragi i. t. d. dobivam.

Anton Weimann,
na starim tergu Nr. 156, sraven gosp.
Janesa Klemensa, bukvarja.

(37.) **Česki kolovrati,** (2)

ki sim jih ravno zdej vnovič iz Českiga dobil, se dobijo pri meni z vso pripravo vred po navadni ceni za 5 gold. in 50 kraje.

Jožef Strohbah,
v gosposkih ulicah (Herrngasse Nr. 208).

(29.) **Travne semena na prodaj.** (2)

Travne semena *letašnega pridelka* so na prodaj v *Ljubljani* poleg zidaniga mosta nad cesarskim grabnam v hiši Nr. 10 namreč: *pahovke* (französisches Raygras) funt po 20 krajzarjev, in *mačjiga repa* (Thymothäus-Gras) funt po 30 krajzarjev. Kdor vzame skup deset funtov, dobí 1 funt namečka.

(30.) (3)

Pri *Jurju Lerherju*, bukvarju v *Ljubljani*, kakor tudi v bukvarnici shlahtniga gosp. *I. Kleinmajerja*, je na prodaj:

Vodnik poboshniga kristjana, ali nar potrebniši molitve v rasnih okolishinah shivljenja. V Zelovzi, 1845. Veljá v lepim papirju vesan, s noshnizami 42 krajzarjev v frebru.

(15.) **Prodaja vina.** (3)

Krishanska grajšhina prodaja vsehkosi na gradu shlahtniga Palijaruzita poleg *Ljubljane* mnogoverstne, prav dobre in nepoblojene vina, is *Tershke Gore* in is drusih *Novomestnih nogradov*, med kterimi jih je nekaj tudi domazhiga pridelka, ter jih tozhi dan sa dan bokal po 5, 4, 5, 6 in 7 krajzarjev v frebru.

Kdor sheli od imenovaniga vina kupiti kaj, naj se sa-nj v *Krishankih* oglafi.

Krishanska grajšhina.
v *Ljubljani* 7. Velkitravna 1845.